

Український інститут національної пам'яті
ІНФОРМАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ
до Дня захисників і захисниць України – 2023

Вступ

Ключові повідомлення

Історична довідка

Спадок поколінь

Корисні Інтернет-посилання

Тематичні ресурси та матеріали Інституту

Вступ

У 2023 році Україна вперше відзначатиме День захисників і захисниць 1 жовтня. Це свято відзначається в Україні на державному рівні від 2014 року на вшанування мужності та героїзму захисників і захисниць незалежності та територіальної цілісності України, військових традицій і звичаїв Українського народу, сприяння подальшому зміцненню патріотичного духу у суспільстві.

Від цього року День захисників і захисниць перенесено з 14 на 1 жовтня у зв'язку з переходом Православної церкви України та Української греко-католицької церкви на Новоюліанський стиль календаря. Адже це свято збігається з Покровою Пресвятої Богородиці, що не випадково. Пресвяту Богородицю дуже шанували козаки, а Покрова для них була одним із найвеличніших свят, за що й отримала другу назву – Козацька Покрова. Козацькі традиції бережуть і розвивають сучасні захисники і захисниці України.

Український інститут національної пам'яті підготував тематичні інформаційні матеріали до Дня захисників і захисниць.

Ключові повідомлення

День захисників і захисниць – передусім свято тих, завдяки кому ми втримали незалежність, маємо змогу жити своїм щоденним життям – працювати, творити, виховувати дітей.

Це свято – ще одна можливість подякувати за захист Силам оборони України. Наша подяка – не щось абстрактне і безособове, адже в кожного з нас є рідні, друзі, колеги, котрі служать у Силах оборони.

Ми повинні забезпечувати нашій армії міцний тил – кожен у свій спосіб, але з максимальною самовіддачею, так, щоб це посилювало наших оборонців і наближало перемогу.

ДОКУМЕНТ СЕД АСКОД

Сертифікат 248197DDFAB977E5040000003FA8FB0055D40804

Підписувач ТИЛІЩАК ВОЛОДИМИР СЕМЕНОВИЧ

Дійсний з 29.03.2023 12:00:30 по 29.03.2024 0:59:59

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ'ЯТІ

№ 1480/2.3-06-23 від 19.09.2023

Сучасні воїни примножують і розвивають тисячолітні українські військові традиції.

Українська армія береже імена героїв минулих епох – від воїнів-русичів і козаків до січових стрільців і вояків УПА. Тому у війську з'явилися назви легендарних українських полководців та уславлених формацій минулого. Тяглість поколінь знайшла відображення і в елементах одностроїв – головний убір “мазепинка”, нарукавний тризуб. Гасло “Слава Україні! – Героям слава!” стало офіційним вітанням українського війська.

Своїм героїзмом, відвагою та самовідданістю нинішні захисники і захисниці звоювали найвищий рівень довіри в українців серед державних та суспільних інститутів. Про це свідчать дані останніх соціологічних опитувань.

Війна формує та гартує українську націю. Своїм героїзмом ми викликаємо повагу і змінюємо світ. Боремося за свободу та незалежність, національну гідність. Віримо, що нинішні захисники та захисниці здобудуть перемогу.

Історична довідка

1 жовтня українці відзначають свято Покрови Пресвятої Богородиці. Ідея заступництва Божої Матері – захисниці від ворогів – має глибоке коріння із часів Русі і запровадження християнства у 988 році. Князь Ярослав Мудрий збудував у Києві церкву на Золотих Воротах як вияв вдячності Богові і Пресвятій Богородиці. 1039 року він віддав народ Русі під опіку Божої Матері.

Традиція вшанування Покрови як покровительки українського війська перейшла від руських князів до козацтва. Свято Покрови Пресвятої Богородиці було одним з найголовніших свят козаків, за що воно отримало другу назву – Козацька Покрова. Тоді ж виник новий тип ікони – “Козацька Покрова”, де під омофором Богородиці зображуються українські ієрархи, гетьмани і козаки. Також саме на свято Покрови козаки проводили ради, на яких вибирали нового гетьмана або членів старшини. Вшанування козаками Покрови позначилось і на топоніміці території їхнього проживання – сьогодні багато сіл в Україні носять назви “Покровка”, “Покровське”, “Новопокровка”.

У добу Української революції 1917–1921 років відроджувалися традиції військово-козацької спільноти. Вони стали основою для розбудови збройних сил УНР, Української Держави та ЗУНР. Передусім це простежується в найменуваннях військових формацій. Першим таким підрозділом став Український козацький полк імені Богдана Хмельницького, створений у травні 1917 року. Згодом виникли формування, названі на честь видатних козацьких командирів – Петра Дорошенка, Максима Залізняка, Костя Гордієнка, Івана Мазепи. Козацький “відбиток” є й у таких

ДОКУМЕНТ СЕД АСКОД

Сертифікат 248197DDFAB977E504000003FA8FB0055D40804

Підписувач ТИЛІЩАК ВОЛОДИМИР СЕМЕНОВИЧ

Дійсний з 29.03.2023 12:00:30 по 29.03.2024 0:59:59

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ'ЯТІ

№ 1480/2.3-06-23 від 19.09.2023

назвах: Січові стрільці, Запорізька група, Сердюцька дивізія, Запорізька Січ, гайдамацькі полки та вільне козацтво.

Козацькі військові традиції в добу Української революції прослідковуються також у військовій символіці (стяги, відзнаки), назвах військової техніки (панцерні потяги “Хортиця”, “Запорожець”, “Полуботок” та інші), назвах кораблів (крейсер “Гетьман Іван Мазепа”, канонерський човен “Запорожець”). Окремо слід згадати військову термінологію, якою послуговувалися для позначення рангів, посад і військово-структурних елементів: козак, ройовий, чотар, бунчужний, півсотенний, сотник, курінний, осавул, полковник, отаман бригади, отаман дивізії, отаман корпусу. Це відображалось в одностроях і зовнішньому вигляді вояків українських військових формацій тих часів. Кашкет-“мазепинка”, чорні шапки з кольоровими шликами, черкески й інші елементи старовинного українського військового одягу. Часто бійці за зразком козаків голили голови, залишаючи лише оселедець.

У Другій світовій війні українці боролись із нацизмом в лавах Червоної, Української повстанської та в арміях Об’єднаних Націй. Уродженці різних куточків України й українці світу, котрі були в регулярних арміях або ставали партизанами, служили у допоміжних формуваннях чи на передовій, пройшли усю війну чи загинули в боротьбі, пліч-о-пліч із іншими народами боролися проти нацизму. Вояки Української повстанської армії брали до рук зброю, аби захистити українців від обох тоталітарних режимів – нацистського та комуністичного. Боролися за відновлення української державності, наслідували козацькі військові традиції. Символічний день її створення – 14 жовтня 1942 року, що тоді припадало на Покрову Пресвятої Богородиці. Боротьба УПА була продовженням українського визвольного руху періоду Української революції 1917–1921 років, підпільно-бойової Української військової організації та Організації українських націоналістів у 1920–1930-х роках.

Сьогодні наше військо стало однією з найбоєздатніших армій Європи, маючи за плечима майже 10 років досвіду боїв у сучасній російсько-українській війні. За цей час ми провели і важливі реформи Збройних Сил, армія професіоналізувалася як одна з найважливіших інституцій країни. Нині модернізація війська продовжується. Окрім системи управління та матеріально-технічного забезпечення, зазнала змін ідеологічна підготовка особового складу в умовах протидії збройній та інформаційній агресії Російської Федерації. Відновлення питомо українських мілітарних традицій та посилення ідеологічної складової патріотичного виховання особового складу сформувало у військовослужбовців почуття особистої відповідальності за захист України.

ДОКУМЕНТ СЕД АСКОД

Сертифікат 248197DDFAB977E504000003FA8FB0055D40804

Підписувач ТИЛІЩАК ВОЛОДИМИР СЕМЕНОВИЧ

Дійсний з 29.03.2023 12:00:30 по 29.03.2024 0:59:59

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ’ЯТІ

№ 1480/2.3-06-23 від 19.09.2023

У боях із підрозділами російської регулярної армії та підконтрольних їм бойовиків постало якісно нове українське військо, що відіграє значну роль в українському суспільстві.

Спадок поколінь

“Мазепинка” – головний убір із переднім клиноподібним розрізом, частина українського військового вбрання. Вона стилізовано наслідує вигляд козацьких головних уборів другої половини XVII століття, коли гетьманував Іван Мазепа. Саме так їх зображували на тогочасних портретах. “Мазепинки” почали носити Українські січові стрільці під час Першої світової війни. Згодом цей головний убір набув поширення в інших українських формаціях – Галицькій Армії, Карпатській Січі та УПА. Від 2017 року “мазепинка” є офіційним головним убором Збройних сил України.

Нарукавний тризуб – нарукавні знаки розрізнення, що носили на одностроях вояки Армії УНР і сам Головний отаман Симон Петлюра. “Тризуб матерчатий, фарби по родах зброї, форми по малюнку”, – йшлося в наказі 30 липня 1919 року. Простий, без деталізації, тризуб легко було виготовити в умовах безперервних бойових дій та невеликого і нестабільного тилу Армії УНР. Продовжуючи петлюрівські традиції, сучасні захисники України носять тризуби на рукавах одностроїв.

“Слава Україні! – Героям слава!” – гасло Української повстанської армії. Нині воно є офіційним вітанням у Збройних силах України. “Слава Україні!” почали вітатися вояки кінного дивізіону 1-го Запорізького полку Армії УНР. На це відповідали: “Козакам слава!”. Звертання “Слава Україні! – Героям слава!” затвердив навесні 1941-го року II Великий збір ОУН під проводом Степана Бандери. 4 жовтня 2018 року Верховна Рада затвердила вітання “Слава Україні! – Героям слава!” як офіційне в Збройних силах та у Національній поліції.

Українська армія береже бойові традиції предків та імена героїв, від воїнів-русичів і козаків до січових стрільців і вояків УПА. Тому у війську з’явилися назви легендарних українських полководців та уславлених підрозділів минулого:

24-та окрема механізована бригада (ОМБр) імені Короля Данила,
72-га ОМБр імені Чорних запорожців,
93-тя ОМБр “Холодний Яр”,
30-та ОМБр імені князя Костянтина Острозького,
55-та окрема артилерійська бригада (ОАБр) “Запорізька Січ”,
26-та ОАБр імені генерал-хорунжого Романа Дашкевича,
58-ма окрема мотопіхотна бригада імені гетьмана Івана Виговського,
7-ма бригада тактичної авіації (БрТА) імені Петра Франка,

ДОКУМЕНТ СЕД АСКОД

Сертифікат 248197DDFAB977E504000003FA8FB0055D40804

Підписувач ТИЛІЩАК ВОЛОДИМИР СЕМЕНОВИЧ

Дійсний з 29.03.2023 12:00:30 по 29.03.2024 0:59:59

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ’ЯТІ

№ 1480/2.3-06-23 від 19.09.2023

Військовий інститут телекомунікацій та інформатизації імені Героїв Крут,
16-та окрема танкова Криворізька бригада Сухопутних військ імені
Костянтина Пестушка,
28-ма окрема механізована бригада Сухопутних військ імені Лицарів
Зимового походу,
36-та окрема бригада морської піхоти Військово-Морських сил імені контр-
адмірала Михайла Білинського,
406-та окрема артилерійська бригада Військово-Морських сил імені генерал-
хорунжого Олексія Алмазова,
53-тя окрема механізована бригада Сухопутних військ ЗСУ імені князя
Володимира Мономаха,
54-та окрема механізована бригада Сухопутних військ ЗСУ імені гетьмана
Івана Мазепи,
59-та окрема мотопіхотна бригада імені Якова Гандзюка,
201-а зенітно-ракетна бригада імені гетьмана Пилипа Орлика,
73-й морський центр спеціальних операцій ВМС ЗСУ імені кошового отамана
Антіна Головатого,
40-а окрема артилерійська бригада оперативного командування “Південь”
Сухопутних військ ЗСУ імені Великого князя Вітовта,
35-а окрема бригада морської піхоти Командування морської піхоти
Військово-Морських сил ЗСУ імені контрадмірала Михайла Остроградського,
військова частина А1788 Сил спеціальних операцій ЗСУ імені князя Ізяслава
Мстиславича;
23-тя окрема бригада охорони громадського порядку Нацгвардії “Хортиця”,
25-й окремих мотопіхотний батальйон “Київська Русь”,
223-й зенітний ракетний полк імені Українських Січових Стрільців Повітряних
Сил Збройних Сил України;
138-й центр спеціального призначення (протидії диверсіям та терористичним
актам) ВСП у ЗСУ імені князя Володимира Святославича;
1-ша окрема бригада Державної спеціальної служби транспорту імені князя Лева;
11-та бригада Національної гвардії імені Михайла Грушевського;
25-та бригада охорони громадського порядку Національної гвардії України імені
князя Аскольда;
4-ий прикордонний загін Державної прикордонної служби імені генерал-
хорунжого Володимира Сікевича;
3-тя окрема танкова Залізна бригада;
68-та окрема єгерська бригада імені Олексі Довбуша;
110-та окрема механізована бригада імені генерал-хорунжого Марка Безручка;

ДОКУМЕНТ СЕД АСКОД

Сертифікат 248197DDFAB977E504000003FA8FB0055D40804

Підписувач ТИЛІЩАК ВОЛОДИМИР СЕМЕНОВИЧ

Дійсний з 29.03.2023 12:00:30 по 29.03.2024 0:59:59

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ'ЯТІ

№ 1480/2.3-06-23 від 19.09.2023

38-ий зенітний ракетний полк імені генерал-хорунжого Юрія Тютюнника;
31-ий окремий полк зв'язку та радіотехнічного забезпечення імені гетьмана
Михайла Дорошенка;
Навчальний центр імені Василя Вишиваного Національної гвардії України;
50-ий полк імені полковника Семена Височана Національної гвардії України.

Корисні Інтернет-посилання

1. Брусний С. Брати по духу і зброї. Про дружбу козаків і татар [Електронний ресурс] // Історична правда [сайт] / Сергій Брусний. – 15.03.2011. – Режим доступу: <http://www.istpravda.com.ua/articles/2011/03/15/31684/>
2. Громенко С. Як козаки з кримськими татарами від турків Крим боронили [Електронний ресурс] // Історична правда [сайт] / С.Громенко. – 15.08.2014. – Режим доступу: <http://www.istpravda.com.ua/articles/2014/08/15/144019/>
3. Солодько П. Берестечко. Екскурсія музеєм “Козацькі могили” [Електронний ресурс] // Історична правда [сайт] / П.Солодько. – 10.07.2011. – Режим доступу: <http://www.istpravda.com.ua/articles/2011/07/10/45334/>
4. Хундерт З. Запорожці як фактор політичної боротьби в Речі Посполитій [Електронний ресурс] // Історична правда [сайт] / З.Хундерт. – 23.12.2013. – Режим доступу: <http://www.istpravda.com.ua/articles/2013/12/23/140453/>
5. Черкас Б. Козаки на Балтиці. Як запорозькі “чайки” воювали проти шведів [Електронний ресурс] // Історична правда [сайт] / Черкас Б. – 10.10.2013. – Режим доступу: <http://www.istpravda.com.ua/articles/2013/10/10/137416/>;
6. Чухліб Т. Українці, які не дали туркам захопити Європу. Три несхожі долі [Електронний ресурс] // Історична правда [сайт] / Т.Чухліб. – 17.01.2013. – Режим доступу: <http://www.istpravda.com.ua/articles/2013/01/17/108588/>
7. Холодний Яр [Електронний ресурс. Інформаційний портал] – Режим доступу: <http://unknownwar.info/>
8. Пагіря О. Нескорені. Чому українські повстанці не стали нацистськими та советськими колаборантами [Електронний ресурс] // Український тиждень [сайт] / Пагіря О. – № 41 (258) від 11 жовтня 2012 р. – Режим доступу: <http://tyzhden.ua/History/62077>
9. Патриляк І. Українські націоналісти проти гітлерівської Німеччини. Рух Опору [Електронний ресурс] // Історична правда [сайт] / Іван Патриляк. – 08.05.2014. – Режим доступу: <http://www.istpravda.com.ua/articles/2014/05/8/142834/>
10. Патриляк І. УПА була більш “робітничо-селянською”, ніж радянські партизани [Електронний ресурс] // Історична правда [сайт] / Іван Патриляк. – Режим доступу: <http://www.istpravda.com.ua/articles/2011/10/14/59049/>

ДОКУМЕНТ СЕД АСКОД

Сертифікат 248197DDFAB977E504000003FA8FB0055D40804

Підписувач ТИЛІЩАК ВОЛОДИМИР СЕМЕНОВИЧ

Дійсний з 29.03.2023 12:00:30 по 29.03.2024 0:59:59

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ'ЯТІ

№ 1480/2.3-06-23 від 19.09.2023

Тематичні ресурси та матеріали Інституту

Інтерактивна карта повномасштабного вторгнення Росії в Україну. Систематизує інформацію про перебіг російсько-української війни після повномасштабного вторгнення РФ в Україну та її наслідки в регіональному вимірі. Ресурс створений і наповнюється командою фахівців Української жіночої варти та Українського інституту національної пам'яті, доступний за [посиланням](#).

Виставка «Україна. Війна в Європі» – про історичні передумови сучасного російсько-українського протистояння, різні аспекти поточної фази війни після повномасштабного вторгнення 24 лютого 2022 року, а також героїчний спротив українського народу, який тримає Україну в фокусі європейського інтересу.

Виставка «Кожен із нас – воїн» – спільний проєкт Сил територіальної оборони Збройних сил України та Українського інституту національної пам'яті про історичну тяглість національного спротиву українців, а також про сучасних захисників України – бійців територіальної оборони.

Вулична виставка «Рашизм – це...» створена спільно Українським інститутом національної пам'яті, Центром стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки, а також Національним меморіальним комплексом Героїв Небесної Сотні – Музеєм Революції Гідності. Розкриває зміст та характерні риси квазіідеології – рашизму: культ «скреп» і культ вождя, імперський реваншизм і «победобесіє», агресивна пропаганда та ксенофобія, розповідає про злочини, які здійснюють рашисти.

Виставка «Комунізм = Рашизм» створена Архівом національної пам'яті (Галузевим державним архівом Українського інституту національної пам'яті). Включає 13 історій українців XX та XXI століть, які постраждали від радянської та сучасної російської влади. Історії проводять паралель між злочинами комунізму та рашизму й доводять, що методи, мотиви росіян зі знищення українців – розстріли, виселення, пограбунки, депортації, фільтраційні табори – не змінюються.

Виставка “Українське військо: 1917–1921” розповідає про початки Українського війська та його організацію, легендарних командирів, роди військ, однострої та відзнаки, зброю, найвизначніші військові формації та бойові операції 1917-1921 років, вшанування пам'яті і відновлення мілітарних традицій нині.

Виставка “Проти Голіафа” розповідає про жінок і чоловіків з УПА, які кинули виклик двом тоталітарним режимам.

Люди Свободи – масштабний відео та виставковий проєкт про людей, які своєю працею та боротьбою в минулому столітті зробили можливим відновлення незалежності України.

ДОКУМЕНТ СЕД АСКОД

Сертифікат 248197DDFAB977E504000003FA8FB0055D40804

Підписувач [ТИЛІЩАК ВОЛОДИМИР СЕМЕНОВИЧ](#)

Дійсний з [29.03.2023 12:00:30](#) по [29.03.2024 0:59:59](#)

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ'ЯТІ

№ 1480/2.3-06-23 від 19.09.2023

Виставка “Воля України або смерть” присвячена антибільшовицькому повстанському руху, який у 1919–1920 роках охопив майже всі регіони України, знайомить із отаманами найбільших повстанських загонів, методами боротьби, а також так званими повстанськими “республіками”.

Плакати “Воїни. Історія українського війська”.

Відеолекції “Бойовий шлях Армії УНР”: командири, військові підрозділи, ключові операції. Серія тридцятихвилинних відеолекцій: “Структура і формації Армії УНР”, “Ключові військові операції Армії УНР”, “Видатні командири Армії УНР”.

Відеоісторія “Українська революція 1917–1921 років. Як творилась держава”.

Відеоісторія “За що боролась українська повстанська армія?”.

Відеолекції з історії України для військових у регіонах.

Інфографіка «Чому українці та росіяни історично – не «братні народи».

Проект Міністерства культури та інформаційної політики й Українського інституту національної пам’яті містить 9 банерів. Наприклад, Україна та Росія розвивалися за різних історичних умов, мали впливи різних сусідів; Україна – не «молодший брат»; Україна – європейська країна.

Рубрики на сторінках Інституту в соціальних мережах (фейсбук, твіттер, інстаграм, телеграм-канал «Історія та пам’ять»): «Героїчні історії російсько-української війни» (#fightforukraine), «Росія вбиває» (#росія_вбиває), «Росія знищує українську культурну спадщину» (#russiaguinsculture), «Загублене дитинство».

Патрони ЗСУ – рубрика на сторінках Інституту в соціальних мережах (фейсбук, інстаграм, телеграм-канал «Історія та пам’ять») під хештегом #ПатрониЗСУ представляє постаті, чиї імена мають у своїх назвах бригади Збройних сил України

Брошура «2014: початок російсько-української війни» – проєкт на основі інформаційних матеріалів Інституту до 5-річчя від початку збройної агресії Російської Федерації проти України. Містить два наративні напрями: історичний контекст і передумови російської агресії 2014 року; хронологія початку російсько-української війни, від окупації Криму до підписання Мінської угоди.

Освітній проєкт 2020 року **«Діалоги про війну»** – три 10-хвилинні відеорозмови учениці з ветеранами сучасної російсько-української війни на теми: «Що таке війна?», «Чому Росія прагне захопити Україну?» та «Що таке сучасна російсько-українська війна?», а також методичні рекомендації.

Серія короткометражних документальних фільмів **«Жінки, які загинули за Україну»** – це проєкт Жіночого ветеранського руху за підтримки Інституту.

ДОКУМЕНТ СЕД АСКОД

Сертифікат 248197DDFAB977E504000003FA8FB0055D40804

Підписувач ТИЛІЩАК ВОЛОДИМИР СЕМЕНОВИЧ

Дійсний з 29.03.2023 12:00:30 по 29.03.2024 0:59:59

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ’ЯТІ

№ 1480/2.3-06-23 від 19.09.2023

Цикл «Нескорені» – три короткі ролики, в яких про воїнів Української повстанської армії розповідають їхні нащадки, котрі нині на передовій боронять Україну від російської агресії.

«Історії місць війни» – відеофіксація спогадів людей, які пережили окупацію і стали свідками воєнних злочинів.

Фільм-реквієм «Імена на стінах»

Серія банерів про перший рік війни (у серії використані фото: Міністерство оборони України, Генштаб ЗСУ, Timothy Fadek, Christopher Occhicone, Dan Kitwood, Віктор Боринець, Salwan Georges, Thomas Peter, Гліб Гараніч, REUTERS).

Видання Інституту:

«Воїни Дніпра: цінності, мотивації, смисли»;

«Дівчата зрізають коси». Книга про жінок на війні;

«Дівчата зрізають коси» англійською мовою / «Girls cutting their locks»;

«Волонтери: Сила небайдужих»;

«Капелани. На службі Богу і Україні»;

«Люди «сірої зони»: свідки російської анексії Криму 2014 року».

Над матеріалами працювали співробітники Українського інституту національної пам'яті: Ганна Байкеніч, Олена Охрімчук, Володимир Тиліщак

ДОКУМЕНТ СЕД АСКОД

Сертифікат [248197DDFAB977E5040000003FA8FB0055D40804](#)

Підписувач [ТИЛІЩАК ВОЛОДИМИР СЕМЕНОВИЧ](#)

Дійсний з [29.03.2023 12:00:30](#) по [29.03.2024 0:59:59](#)

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ'ЯТІ

№ 1480/2.3-06-23 від 19.09.2023